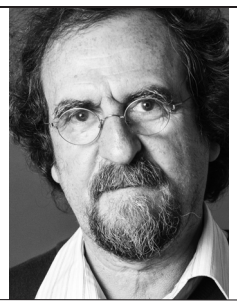

[MAANDAG TAALDAG]

LUDO PERMENTIER

LEZEN 2.0

Een overvolle trein tussen Gent en Tienen op een avond in de herfst. De passagiers zijn moe. Er wordt niet gepraat. Ik heb het laatste plaatsje in een coupé weten te bemachtigen en zit gekneld tussen negen medereizigers. Twee luisteren naar muziek op hun smartphone. Of beter: ze slapen door het boenkeboenke in hun oordopjes heen. Eén reiziger kijkt wat voor zich uit; dat ben ik. De anderen lezen.

Ik kijk naar wat de lezers in handen hebben. Een modeblad, een krant, een tablet en vier boeken. Kanjers van romans, mag ik wel zeggen, minstens vierhonderd pagina's. Deze mensen zijn het blijkbaar gewend te lezen in de trein. Ze hebben gelijk. Zelfs al zou het in het boek gaan om een akelige tocht door een spookstad, met gewetenloze huurmoordenaars achter elke hoek, het is in zo'n roman gezelliger dan in deze pendeltrein.

De lezers zitten, zolang de treinreis duurt, in een cocon. Pas nadat hun bestemming is aangekondigd, zullen ze hun boek dichtklappen en worden ze weer zichzelf. Het is heerlijk als je je kunt laten meeslepen in een parallelle wereld waarin je zoveel meer beleeft dan in je eigen banale bestaan. En al is het een afgesloten wereld, waarin je passief blijft, lezen is een verrijkende ervaring. Je leert er nieuwe situaties en andere karakters mee kennen. Lezers hebben doorgaans meer begrip voor anderen dan niet-lezers.

Het lezen 2.0 is actief lezen, met alle zintuigen open

Dat gaat binnenkort verloren, zeggen doemdenkers. Het boek heeft zijn beste tijd gehad. Kinderen krijg je nog wel aan het bladeren in kleurrijke boeken met weinig woorden. Maar als ze eenmaal de computer hebben ontdekt, is het afgelopen. Alleen als er onmiddellijk en kortstondig plezier volgt, zonder diepgang, kunnen jongeren hun aandacht houden bij een geschreven tekst.

Dat valt allemaal erg mee, denk ik. Kinderen die voor school informatie moeten zoeken op internet, knippen niet alleen een tekst en plaatjes uit een krant of tijdschrift, nee ze puren informatie uit een gigantische digitale bibliotheek. Daarvoor moeten ze selecteren en beoordelen. Ze vergelijken, toetsen, halen de essentie uit verschillende teksten naar boven. Ze illustreren met materiaal van heel andere bronnen en leggen nieuwe verbanden aan. En dat doen ze met plezier!

Dit lezen 2.0 is actief lezen met alle zintuigen open. En dankzij wifi kan het binnenkort in elke trein.

COLOFON- **Hoofdredacteur**: Karel Verhoeven - **Samenstelling**: Karin De Ruyter, Astrid Houthuys en Ludo Permentier - **Bijdragen**: Hans Cottyn, redacteur De Standaard der Letteren; Karin De Ruyter, chef buitenlandredactie De Standaard; Astrid Houthuys, eindredactrice De Standaard; Ludo Permentier, columnist De Standaard/medewerker Nederlandse Taalunie/UGent; Tom Heremans, chef weekendkrant De Standaard; Henk Tack, redacteur De Standaard Online; Jan T'Sas, journalist/ UAntwerpen; Bart Van Belle, redacteur De Standaard Online; Pieter Van Dooren, wetenschapsredacteur De Standaard; Hans van Driel, Universiteit van Tilburg - **Illustraties**: Dirk Huyghe - **Cover**: Dirk Huyghe - **Vormgeving**: Stephanie Verbraekel - **Eindredactie:** Astrid Houthuys en Eva Van den Eynde.

WE LEZEN NIET MEER ZOALS WE VROEGER LAZEN

DE PAPIERLEZER IS DOOD

†

Chris is in augustus dertien geworden en hij is niet goed in begrijpend lezen, vertelt een vriendin mij. Ze is zijn moeder en licht bezorgd, want Chris is verder een slimme jongen. 'Wat voor teksten moet hij dan lezen?' app ik haar, ondertussen vermoedend dat die teksten een beetje wereldvreemd voor hem zullen zijn. Ook bekruipt me het vage gevoel dat het onderwijs weinig aansluit op de actieve nieuwe lezer, zoals Chris er een is.

Hans van Driel

dS De Standaard

DINSDAG 21 OKTOBER 2014
DAGBLAD / EDITIE NATIONAAL 91STE JAARGANG, NR.245
WWW.STANDAARD.BE
BELGIE €1,40 NEDERLAND €2,10 LUXEMBURG €2,00

IEDER ZIJN PORTIE MELANCHOLIE
Museum Dr. Guislain herstelt de duisternis in ere
D10-D11

Jihadi's in het defensief in Kobani
16-17

VTM Nieuws vs. Het Journaal
Zoek de verschillen
D5

BANEN OP DE TOCHT BIJ HOGESCHOLEN

'Het inschrijvingsgeld moest nog 350 euro hoger liggen om de besparingen te dekken. Dit gaat banen kosten', vreest Toon Martens van de hogeschoolenraad.

Verborgen stad (3)
'Geld maakt gelukkig'
14-15

'De Standaard anno 2014'. © rr

Redactie en Administratie
127 JACQMAINLAAN 127
BRUSSEL
TELEFOON
18.36.00 18.36.09 18.36.08
Postrekening : 162.68

Per los nummer : 1.25 fr.
NEDERLAND : 12 ½ cent.

De Standaard

DAGBLAD VOOR STAATKUNDIGE, MAATSCHAPPELIJKE EN ECONOMISCHE BELANGEN

A VVK V

VRIJDAG 3 NOV. 1950

H. Hubertus

De oorlog begint op de school

Het onderwijs in de geschiedenis

WIJ hebben verleden Zondag een bericht gebracht over het rapport, dat enige deskundigen, op verzoek van de U.N.E.S.C.O., hebben uitgebracht over de kwestie van het onderwijs der geschiedenis aan onze kinderen. Er is over dit probleem in de jongste jaren, vooral sedert 1918, al heel wat geschreven. Het heeft een zuiver paedagogische en een politieke kant. Natuurlijk kan men de ene zijde niet behandelen zonder tevens rekening te houden met de andere : waar de paedagoog een gezonde persoonlijkheid wenst te vormen, dient hij te bedenken, dat de mens ook, en niet in laatste instantie, burger dient te zijn en wie een rustige politieke en sociale samenleving wenst, zal niet mogen uit het oog verliezen, dat het daarbij toch voor alles om het geluk van de afzonderlijke mens en om de ontplooiing van zijn persoonlijkheid gaat.

Kan het onderwijs der geschiedenis veel bijdragen tot de vorming der persoonlijkheid ? Wat voor invloed heeft de politieke wil van het volk ?

Wanneer de kwestie thans onderzocht wordt in kringen welke verband houden met de internationale organisaties, wordt er vooral aandacht gewijd aan de tweede vraag. Men meent, dat de historie zoals ze op de scholen geleerd wordt, de mensen over 't algemeen, zo al niet oorlogzuchtiger dan toch nationalistischer heeft gemaakt.

Het zal wel uiterst moeilijk zijn zich een min of meer nauwkeurig beeld te vormen van die invloed. Dat de geschiedschrijving zo goed als altijd, bewust of onbewust in dienst staat, in ieder geval verband houdt met een bepaalde politieke opvatting, zal wel uitkomen. Maar waar zij dan van haar kant weer invloed uitoefent op het politieke beleid, zal dit vermoedelijk toch niet zozeer gaan via de school. Wetenschap en kunst, de monumenten, de taptoe's, de patriottische feesten, de uitdeling van decoraties, enz. enz., spelen een veel grotere rol. De school zal ook wel belangrijk zijn, maar men dient zich af te vragen of het mogelijk is de school en dan speciaal die enkele uren les in de geschiedenis geheel van de rest af te zonderen.

Het volledig objectieve oordeel over het verleden, in zover dit mogelijk is, kan trouwens niet bij het begin staan van het onderwijs, maar slechts bij het einde van de geleerdheid. Het historische onderricht in de scholen heeft voor doel, kan wel geen ander doel hebben dan het kind in staat te stellen zich zo goed mogelijk thuis te voelen in de wereld waarin het leeft.

Als men nu de opheffing vraagt van het nationalistische geschiedenisonderwijs — en men heeft gelijk dit te vragen — dan mag men echter niet uit het oog verliezen, dat men slechts lood om oud-ijzer krijgt, wanneer men het oude nationalisme — bv. het Belgische en het Nederlandse tegenover elkaar — slechts door een Europese of een Atlantische groepsvisie zou vervangen.

Is het denkbaar, dat men de kinderen een geschiedenis bijbrengt, welke aan geen enkel standpunt van het leven in hun eigen tijd gebonden is en ze dus tegelijkertijd de waarheid doet beseffen van..... deze zijde en van gene zijde der Pyreneeën?

* * *

De rapporteurs van de U.N.E.S.C.O., menen een oplossing gevonden te hebben. Zij vragen, dat er meer beschavingsgeschiedenis zou worden onderwezen dan politieke en militaire historie; dat dit onderwijs zeer eenvoudig zou zijn en het bevattingsvermogen der kinderen dus zou te boven gaan; dat men de grote mannen van alle volken gelijkelijk zou eren en dat men meer aandacht zou wijden aan de niet-Europese beschavingen.

De beschavingsgeschiedenis is een wat vaag begrip. Daarbij mag men niet vergeten, dat de jongste oorlogen en eigenlijk alle grote oorlogen steeds om de cultuur plaats vonden. Beschavingsgeschiedenis kan maar al te gemakkelijk tot oorlogspropaganda ontaarden! Wij zijn daar wel wat bang voor. Juist omdat het begrip zo vaag is. Wanneer men bedoelt, dat men meer op de ontwikkeling van de wetenschap zal moeten wijzen en van de kunst en dat men wat van het gewone leven der mensen in vroeger eeuwen zal moeten vertellen, dan gaan wij akkoord. Maar kan men op dit gebied wel veel vinden, dat ofwel het bevattingsvermogen van de kinderen niet te boven gaat ofwel niet direct verband houdt met de politieke geschiedenis? Wegenaanleg, heideontginning, ontwikkeling van de scheepvaart, enz., men kan er aardige verhalen over doen, maar zodra men de kinderen een dieper inzicht wil geven, komt men toch weer bij de politiek.

Wat de kunst betreft, zou men in de middelbare scholen vermoedelijk uitstekende resultaten krijgen, als men een deel van de tegenwoordige geschiedenisuren wilde vervangen door het ontwikkelen van de kunstzin. Veel meer het leren zien van schilderijen — dank zij de moderne technische middelen der reproductie kan dat nu wel — en het leren genieten van de muziek dan het verhaal van hoe men van Palestrina tot Bach en van Bach tot Mozart en tot Stravinski gekomen is, of van Giotto tot van Gogh. De geschiedenis van die dingen krijgt maar zin als men de dingen zelf min of meer kent.

Zie verder blz. 2

Bevin heeft griep

DAVIES IN ZIJN PLAATS NAAR ROME

Londen, 2 Nov. (A.F.P.) — Bevin zou aan een griep lijden en verplicht zijn gedurende enkele dagen de kamer te houden, aldus wordt uit officiële bron vernomen. Men zegt verder dat de Britse minister van Buitenlandse Zaken zich niet naar Rome zal begeven voor de vergadering van het ministerieel comité van de Raad van Europa. Hij zal vervangen worden door Ernest Davies, de parlementaire ondersecretaris op het Foreign Office. De beslissing van Bevin, te Londen te blijven, wordt in officiële kringen niet toegeschreven aan zijn tijdelijke ongesteldheid, maar wel aan het toenemende werk.

Prins Karel verhuist

Naar we uit betrouwbare bron vernemen, zal het nieuwe verblijf van prins Karel te Argenteuil, bij Waterloo, heden klaar komen. Er is de laatste dagen hard gewerkt om de persoonlijke bezittingen van Zijne Hoogheid uit Brussel over te brengen.

Zoals men zich zal herinneren was het domein te Argenteuil aanvankelijk bestemd voor de sociale werken van de nationale maatschappij van de Belgische spoorwegen. Op zijn laatste vergadering heeft de raad van beheer van die maatschappij zich bereid verklaard haar aanspraken te verzaken ten gunste van de gewezen regent.

Op 94-jarige leeftijd

G. B. Shaw overleden

Non-conformist tot op zijn sterfbed

Donderdagavond te 4 u. 59 is George Bernard Shaw, in zijn verblijf te Ayot Saint Lawrence, op 94-jarige leeftijd overleden. De laatste 24 uur was de schrijver buiten bewustzijn. In het met de hand geschreven overlijdensbericht dat op de deur van Shaws woning werd aangebracht kon men lezen : « Dhr Bernard Shaw is heden ochtend, 2 November, te 4 u. 59 zachtjes overleden. Zijn geest heeft de wereld verlicht ».

Op het einde van de voormiddag heeft Lady Astor de reporters uitgenodigd om Bernard Shaw op zijn sterfbed een laatste groet te komen brengen.

Het gelaat van de grote toneelschrijver is onbedekt gebleven, en zijn baard ligt op het laken uitgespreid. De trekken van zijn aangezicht zijn rustig. Aan de muren hangen zichten van Londen, en boven de schoorsteen van de kamer is een foto van Stalin aangebracht.

George Bernard Shaw.

Nabij het bed staan in een boekenrek de geliefde werken van Shaw. Vanuit het venster ziet men de tuin welke Shaw zo zorgvuldig verzorgde en waar hij het slachtoffer werd van het ongeval, dat ongetwijfeld zijn dood heeft bespoedigd.

Maandag, te 17 uur, zal Shaw te Golders Green worden verast.

PARADOXEN EN RECLAME

Met Shaw verdwijnt een der grootste non-conformisten uit de wereldliteratuur. Tijdens de jongste jaren behoorden Shaw's paradoxale uitspraken over alles en nog wat, tot de meest gewilde krantenartikels. De Britse schrijver heeft steeds zelf zeer veel bijgedragen tot het verjongen van zijn eigen reclame.

Op 26 Juli 1856 te Dublin geboren, stamde hij uit een weinig gegoede familie van de kleine Ierse landadel. Zijn vader was te Dublin bediende bij het graanbureau en zijn moeder een uitstekende muzikante, bezorgde de jonge Shaw een goede muzikale opleiding waardoor hij zijn eerste succes behaalde, nl. zijn aanstelling tot criticus van « The Star »

Zie verder blz. 5

Voor het St.-Niklaasfeest der behoeftige kinderen

Even als de vorige jaren, openen wij ook dit jaar weer ter gelegenheid van het Sint-Niklaasfeest, een steunlijst ten voordele van de behoeftige kinderen.

Tot al de lezers van dit blad richten wij een dringende oproep om dit werk van naastenliefde te willen steunen en door hun milde bijdrage de nood te helpen lenigen in de zwaar beproefde gezinnen.

Alle giften, ook in natura, zijn hartelijk welkom. Geldelijke bijdragen kunnen gestort worden op postrekening Nr. 12800 Sociale werken De Standaard - Het Nieuwsblad Brussel.

Wij durven hopen dat velen er zullen aan houden dit Heilig Jaar door een bijzondere daad van naastenliefde en milddadigheid te bekronen.

NAMENS DE SOCIALE WERKEN VAN DE STANDAARD
P. N. WILDIERS

De proclamatie van het dogma van Maria's Tenhemelopneming

Het moment waarop Z. H. de Paus aanvangt met de lectuur van de bul.

EEN AANSLAG op President TRUMAN

De PRESIDENT ONGEDEERD maar een aantal slachtoffers van het vuurgevecht

De daders zijn nationalistische extremisten uit Porto Rico. — Représailles tegen Portoricaanse ingezetenen te New York

Washington, 1 Nov. (A.F.P.) — Twee met Duitse automatische pistolen gewapende mannen hebben Woensdagnamiddag getracht de woning van de president der Ver. Staten binnen te dringen met de bedoeling de president te vermoorden. Zoals bekend verblijft Truman op Blair House in afwachting dat de herstellingswerken aan het Witte Huis voltooid zijn.

Beide mannen vielen elk een van de twee deuren van Blair House aan en vuurden op de leden van de lijfwacht van de president; op enkele seconden werd een twintigtal keren gevuurd en toen lagen er vijf bebloede lichamen op het trottoir van Pennsylvania Avenue. Een der aanranders was op slag dood. De andere was zwaar gewond. Drie mannen van de geheime dienst waren eveneens getroffen. Een hunner was ernstig gewond.

De aanslag veroorzaakte een grote opwinding te Washington, vooral toen vernomen werd, dat de overlevende aanrander, Oscar Collazo, deel uitmaakte van een Portoricaanse revolutionnaire organisatie. Dadelijk werd het verband gezocht met de bloedige incidenten van de laatste dagen te San Juan.

Van alle kanten komen dadelijk politieagenten aanrijden. Ambulancewagens met huilende sirene stoppen in de straat. Mannen met lange witte schorten leggen de lichamen op de gechromeerde draagberries. Een der aanranders houdt, hoewel bewusteloos, zijn revolver zo sterk in de vuist gekneld dat een politieman alle moeite heeft om het wapen los te krijgen.

Ondertussen heeft President Truman, die even aan een raam was komen kijken wat er gaande was en de neergeschoten aanranders nog op straat zag liggen, langs een achterdeur Blair House verlaten om naar Arlington (Virginia) te rijden waar hij de onthulling van een monument ter nagedachtenis van de in 1944 overleden Britse maarschalk John Dill zal bijwonen. Om de wagen van de president rijden agenten van de motorbrigade en achter hem komt een auto met leden van de geheime dienst, allen gewapend met geladen handmitrailleurs.

Voor Blair House is het volk samengestroomd. De politie heeft een cordon rondom het huizenblok opgesteld en tracht ooggetuigen van de aanslag te vinden.

WIE ZIJN DE DADERS?

Alle raderen van de reusachtige machine van het Federal Bureau zijn in gang geschoten om te bepalen wie de daders en wat de beweegredenen van de aanslag mogen zijn. Zeer spoedig blijkt een verband te bestaan met de gebeurtenissen op Porto Rico. Bij opstootjes te San Juan zijn verscheidene doden gevallen. Wat er ook van zij de aanslag werd beraamd door personen die zeer slecht op de hoogte blijken van de persoonlijke veiligheidsdienst van de president.

Een der aanranders, Oscar Collazo, heeft in het ziekenhuis waar hij werd opgenomen, verklaard dat het om een Portoricaanse aanslag op president Truman ging. Zijn makker, Criselo Torresola, werd tijdens de schietpartij met de wachten van de president gedood. Torresola had twee brieven van de leider van de anti-Amerikaanse Portoricaanse partij, Pedro Albizu Campos, op zich.

Joseph Baughman, het hoofd van de Amerikaanse geheime dienst heeft verklaard dat Collazo en Torresola, volgens hem, alleen voor zich zelf hebben gehandeld. Zij hebben meer dan twintig maal gevuurd op leden van Trumans lijfwacht en op agenten van de geheime dienst.

De president ging bij het horen van de schoten aan het raam kijken, doch een agent wees hem op het gevaar waaraan hij zich blootstelde.

Baughman deelde de journalisten de inhoud mede van een brief die op Torresola is gevonden. De brief luidt :

San Juan, 21 September 1950

Indien het om de een of andere reden nodig is dat gij de leiding van de beweging in de Ver. Staten in handen neemt, zult gij dit zonder enige aarzeling doen. Wij laten het aan uw vaderlandsliefde over te beslissen over al wat van belang is voor onze zaak. Hartelijk,

Pedro Albizu Campos.

Op Torresola is nog een andere brief van Campos gevonden, doch hiervan is de inhoud niet bekend gemaakt.

SLACHTOFFERS VAN HUN PLICHT

Drie agenten van de geheime dienst werden bij de overval gewond. Een hunner, de 40-jarige Leslie Coffelt, was op slag dood. Twee zuner makkerd zijn zwaar gewond.

Washington, 1 Nov. (Reuter). — De vrouw van de 37-jarige O. Collazo, een der aanranders, heeft verklaard dat haar man lid was van de revolutionnaire nationalistische partij van Porto Rico. Mevr. Collazo verklaarde dat haar man gisteren weggaande, zei, Porto Rico mag niet langer door de Ver. Staten worden onderdrukt.

Er konden geen officiële inlichtingen betreffende de nationaliteit van de aanranders worden verkregen.

Wij herinneren er aan, dat tijdens de jongste 48 uren op Porto Rico 33 personen om het leven kwamen, bij betogingen tegen de Amerikaanse souvereiniteit.

Bij de terugkeer van de president uit Arlington, verklaarde zijn secretaris, Charles Ross, dat Truman de kalmste man van het hele huis was.

MEVR. COLLAZO GEARRESTEERD

Washington, 2 Nov. (Reuter). — Mevr. Rosa Collazo, de vrouw van een der daders van de aanslag op de president van de Ver. Staten, is aangehouden onder beschuldiging van medeplichtigheid aan de aanslag.

New York, 2 Nov. (A. F. P.). — Ik en mijn man hebben voor president Roosevelt en voor Truman gestemd, omdat zij de onafhankelijkheid van Porto Rico hebben beloofd. Wij zijn nog steeds niet onafhankelijk. Roosevelt is echter dood, zodat hem geen verwijt kan treffen, verklaarde Mevr. Collazo.

Mevr. Collazo, die evenals haar man uit Porto Rico stamt en sedert 26 jaar in de Ver. Staten verblijft, verklaarde vervolgens, dat zij, indien iemand het waagde de Portoricaanse nationalistische leider Pedro Albizu Campos te doden, de moordenaar zou neerschieten.

Zij zei het gebaar van haar man niet te betreuren, daar de Amerikaanse overheid de aanslagen, die reeds op Campos gepleegd zijn, evenmin betreurt.

De vrouw van de aanrander bekende voorts, dat haar man, voor wie ze een grote bewondering schijnt te hebben, haar, alvorens naar Washington te vertrekken, honderd dollar gaf en haar aanzette naar Porto Rico te gaan.

In de fabriek, waar Collazo als polijster werkt, was men zeer verwonderd over de daad van die stille jongen, die geenszins een agitator scheen.

COLLAZO IN DE « VEILIGHEIDSKAMER »

Washington, 2 Nov. (A.F.P.). — De kwetsuur van Oscar Collazo, is niet levensgevaarlijk, zo verklaarde Donderdag een van de artsen van het ziekenhuis, waar Collazo is opgenomen.

Bij de kamer van Collazo, de enige veiligheidskamer van het ziekenhuis, wordt streng de wacht gehouden. Inspecteurs van de Amerikaanse geheime dienst lossen elkaar de gehele nacht aan het ziekbed af. Collazo is bijna zonder onderbreking ondervraagd geworden in tegenwoordigheid van een stenograaf.

Zie verder blz. 5

Een van de daders, die gewond werd op de trappen van Blair House.

Z. H. de Paus bidt voor het draagbare altaar op het Sint Pietersplein te Rome.

Tegen het fanatisme van de linksen

C.V.P. moet van zich afbijten

Wij moeten niet raden, wat de linksen met hun obstructie in de Kamer bedoelen. Zij hebben het zelf gezegd in de moties, die zij hebben gepubliceerd. Zij willen bewijzen, dat de C.V.P. onbekwaam is om het land alleen te besturen. Zowel de socialisten als de liberalen zoeken een voorwendsel in de schoolpolitiek van de C.V.P. om hun anti-parlementaire houding te rechtvaardigen.

Doch indien die politiek zo sectair is, hoe komt het dan dat Spaak een standpunt heeft ingenomen, wat dat van de C.V.P. benadert? De daden en de plannen van minister Harmel zijn zo gematigd, dat zij vele katholieken hebben ontgoocheld. Wij achten het niet onmogelijk, dat een socialistisch minister hetzelfde program zou toepassen, alhoewel het klimaat in zijn partij niet erg gunstig is!

De linksen hebben een eerste maal het parlementair werk trachten te saboteren naar aanleiding van de Koningskwestie. Toen over de afschaffing van het Regentschap moest gestemd worden, verlieten zij allen de zaal. Hun argument was dan, dat de C.V.P. een machtsgreep voorbereidde en het recht niet had in een zo belangrijke aangelegenheid haar wil op te leggen.

Nu gaat het om enkele honderden millioenen toelagen aan het vrij onderwijs en zij herbeginnen hetzelfde spelletje! De toon van hun moties laat voorzien, dat zij die taktiek zullen voortzetten.

Vrezen zij niet, dat zij op een gevaarlijk pad zijn? Sommigen onder hen zijn er van bewust, dat dergelijke praktijken tegen de linkse oppositie kunnen uitdraaien en de openbare opinie tegen haar in het harnas jagen. Die vrees werd uitgesproken in de Antwerpse liberale krant Le Matin. Eigenaardig genoeg was het juist de hoofdredacteur van deze krant, dhr. Koninckx, die het woord, dat hij aan Hendrik Heyman had gegeven heeft gebroken. Vermoedelijk heeft de partij hem tot die unfaire houding gedwongen. Wij zijn op dit ogenblik getuige van de verrijzenis van het oude volksfront. Socialisten en liberalen aanvaarden dankbaar de hulp van de communisten, die geen gelegenheid om in troebel water te vissen, laten voorbijgaan. Vrezen zij niet, dat dit gezelschap compromittant kan worden voor hen? Meent de liberale burgerij dat zij ongestraft met vuur kan blijven spelen?

Intussen staat de C.V.P. voor een politiek vraagstuk. Op de vergadering van de Kamerfractie werd voorgesteld, dat de leden, die in het buitenland verblijven onmiddellijk zouden teruggeroepen worden. Dat lijkt ons inderdaad noodzakelijk: anders wordt de begroting van Openbaar Onderwijs toekomende week nog niet goedgekeurd.

Het is nochtans een gebrekkige oplossing want het gaat niet op, dat ons land in het buitenland slechts zou vertegenwoordigd worden door leden van de oppositie. Is het denkbaar, dat de Belgische delegatie bij de U.N.O. geen enkel mandataris van de C.V.P. zou tellen? Dat willen de linksen blijkbaar bereiken. De C.V.P. heeft de volstrekte meerderheid gewild, zeggen zij, nu moeten haar volksvertegenwoordigers en senatoren maar thuis blijven! Het is kinderachtig!

Zie verder blz. 2

INVASIE VAN TIBET

Gegronde geruchten !

Feiten en beschouwingen

De prijzenslag en de Christelijke Middenstand

Onze lezers zullen in « De Standaard » van 1 November j.l. de zeer scherpe motie gelezen hebben, die het bureau van het Nationaal Christel. Middenstandsverbond aangenomen heeft naar aanleiding van de beslissingen door de regering, het Verbond van de Belgische Nijverheid en de werkliedensyndicaten getroffen in zake de prijzenslag en de toepassing van een algemene prijsvermindering van 5 %.

De christelijke middenstanders waren o.i. zeer terecht gebelgd over de manier waarop men hen voorbij was gegaan.

Het is vooral van wege de christelijke werkgeversverenigingen en de christelijke syndicaten onaannemelijk, dat zij samen met andersdenkende vertegenwoordigers van de grote nijverheid en van de arbeiders met de regering maatregelen gaan bespreken, die ook door de kleine nijverheid en de handel moeten toegepast worden, zonder dat de vertegenwoordigers van deze takken aan de besprekingen konden deelnemen.

Wij kunnen dan ook niet anders dan de scherpte van de hoger bedoelde motie billijken en begrijpen best dat de middenstanders er tegen protesteren dat er besprekingen gevoerd en beslissingen getroffen worden, die ook door de middenstand moeten nageleefd worden zonder dat vertegenwoordigers van de middenstand hun zienswijze ter zake konden laten gelden.

Minder instemming ontmoet bij ons natuurlijk die paragraaf van de motie waarin geprotesteerd wordt tegen « de campagne in de pers tegen de middenstanders als zouden de middenstanders weigeren aan de strijd tot prijsverlaging mee te doen en zich bij gebrek aan beroepstucht niet storen aan verbintenissen die in hun naam aangegaan werden. »

« De Standaard » heeft, vooral na de lectuur van het artikel « Is dat het antwoord? » in « De Middenstand » van 28 October j.l. de indruk dat met deze « campagne in de pers » toch gedeeltelijk onze krant bedoeld was.

Hierbij brengen wij dat stukje onder de ogen van onze lezers :

Wat de pers omtrent deze gebeurtenis schrijft, heeft ons bijzonder getroffen. Wij citeren uit « De Standaard » van 25 October :

« De grote bedrijven die innig samen werken zullen zich naar de richtlijnen van het Verbond schikken. Ook de grote firma's, die in de distributiehandel zijn gespecialiseerd, beloven het te doen. Zij zullen vermoedelijk woord houden, doch het zal uiterst moeilijk vallen om dezelfde gedisciplineerde houding te bekomen van de massa van kleine fabrikanten, grossisten en kleinhandelaars, die zeer individualistisch zijn aangelegd.

Het zou nochtans in het belang van de middenstand zijn, indien hij thans het bewijs van zijn politieke rijpheid kon leveren en zich vrijwillig aan de gemeenschappelijke tucht wilde onderwerpen. »

Mogen wij hierop antwoorden, dat wij meer politieke rijpheid verwacht hadden van de regering, de werkgevers- en de arbeidsafgevaardigden, door de vertegenwoordigers van de kleinnijverheid en de handel in de besprekingen te betrekken? En ook van de pers, door tegen zulke handelwijze te protesteren?

Wij lezen verder :

« Dat zij (de regering) haar blikken richte naar de zijde van de tussenpersonen, die zeker in veel gevallen met een te groot deel van de vrucht van de arbeid van onze boeren gaan lopen. »

Hiermee weten de middenstanders welke steun zij van « De Standaard » te verwachten hebben.

Als dit alles het antwoord is op de groeiende macht van ons N.C.M.V. dan zeggen wij duidelijk : « Dit is het laatste woord niet... » !

Wij begrijpen best dat « De Middenstand », het officieel orgaan van het Nationaal Christelijk Middenstandsverbond, onder de miskenning van zijn gezag door de regering zenuwachtig is geworden en deze zenuwachtigheid op de een of de andere manier tracht af te reageren; maar we vinden het toch enigszins onrechtvaardig, dat hij juist als zondenbok voor dit kwaad humeur een krant uitkiest, die hare sympathie voor de middenstand toch nooit onder stoelen of banken heeft gestoken.

Zou « De Middenstand » bij het herlezen van ons stukje dit nog als bewijs aanzien van « politieke onrijpheid » ? Zal hij zelf niet nog veel beter dan wij weten en elke dag ervaren, dat het zeer moeilijk is een gedisciplineerde houding te bekomen van « de massa van kleine fabrikanten, grossiers en kleinhandelaars » ?

Wij hebben zo de indruk dat het woordje « individualistisch » onze confrater zwaar op de maag ligt.

Welnu, mogen we hem in dat opzicht gerust stellen en hem verzekeren dat in onze ogen dit « verwijt » helemaal niet infamant is?

Wij zouden het ten zeerste betreuren als én onze middenstanders én onze boeren niet een beetje individualistisch waren.

Te veel mensen in deze tijd hebben al te zeer een neiging om zich « nummers » te voelen, om te gehoorzamen aan een bijenkorf-discipline, om zich te laten gebruiken als robots, die van uit een centrale bediend worden.

Als ze in één richting moeten overdrijven, verkiezen wij het dat onze middenstanders en boeren in de richting van het individualisme overdrijven om een tegengewicht te vormen tegen de tendenz, die het individu totaal dood zou willen plannen.

Maar we zijn overtuigd dat het niet absoluut nodig is dat onze middenstanders overdrijven en we juichen van harte de pogingen toe die het U.C.M.V. inspant opdat ook onze middenstand meer gevoel voor samenhorigheid en samenwerking zou krijgen, opdat dat grote goed, de vrijheid, zou kunnen gered worden.

Wij zijn overtuigd dat een goed stuk vrijheid levensnoodzakelijk is om een menswaardige samenleving op te bouwen, maar als grootste vijand van dit stuk vrijheid aanzien wij een overdreven cultus van het individualisme, van het standsegoïsme. Zij die zich met Goddank, stijgend succes inspannen om onze middenstand over dit kleine egoïsme heen te helpen, zullen beter nog dan wij weten hoe moeilijk het is onze middenstand van deze kwaal te genezen.

Ook zij zullen toegeven dat sommige tussenpersonen al te vaak « met een te groot deel van de vrucht van de arbeid van onze boeren gaan lopen. »

Een welvarende boerenstand is voor onze nationale toekomst zeker zo belangrijk als een welvarende middenstand en om deze laatste in het gevlei te komen, kunnen wij niet onrechtvaardig zijn tegenover de eerste.

Wij willen de kerk in het midden houden en we zijn overtuigd dat het bestuur van U.C.M.V. dat ook wil. Intussen moge men aldaar verzekerd zijn en blijven dat De Standaard de pogingen om ook onze Vlaamse Christelijke middenstand doelmatig te organiseren en door deze noodzakelijke organisatie het leven van deze uiterst belangrijke mensengroep te beveiligen, steeds zal steunen en aanmoedigen.

'De Standaard', 3 november 1950. © rr

Ons leesonderwijs berust op een misverstand. Laat ik het best bewaarde geheim maar meteen verklappen en vertel het gerust door. De klassieke papierlezer – het ideaalbeeld waaraan onze leerlingen in onze klassieke ogen moeten voldoen – bestaat al lang niet meer. Toch leiden we onze leerlingen op met die illusie in het achterhoofd. In 2001 omschreef ik de hedendaagse lezer als een 'ongeduldige, scannende, lange tekst vermijdende, verticaal lezende, visueel ingestelde' persoon. Het gaat hem en haar om tempo, een overzicht krijgen, niet al te lange teksten met witregels en tussenkopjes, om een korte regellengte, en om ondersteunende illustraties, grafieken en infografieken. Ik doelde toentertijd op de beeldschermlezer. Wie de voorpagina van *De Standaard* anno 2014 ziet, ontwaart een papieren beeldschermpagina die – tot mijn verrassing – de beeldschermlezer aanspreekt die ik eerder omschreef *(zie afbeelding)*.

In één oogopslag hebben we een overzicht van het hoofdartikel. Een kleurenfoto, een citaat en een teaser bovenaan verwijzen naar artikelen verderop. De voorpagina kent vijf kolommen en dus korte regellengtes. De papieren *De Standaard* wordt steeds meer opgemaakt als een beeldschermkrant.

Vergelijk maar eens met *De Standaard* van, laten we zeggen, 3 november 1950 *(zie afbeelding)*.

Deze ontwikkeling van de opmaak van de krant leidt tot een opmerkelijke conclusie: de papierlezer is gaan gelijken op de beeldschermlezer. Je kunt het ook anders stellen: de papierlezer is aan het verdwijnen, de beeldschermlezer blijft over. Twijfelt u nog? Pak er gerust tijdschriften bij of studieboeken en herlees dan het bovenstaande.

Samenwerken

Behalve het verdwijnen van de papierlezer is er ook iets anders aan de hand: alleen lezen doen we nauwelijks meer, ook Chris niet. Chris en zijn klasgenootjes gaan anders om met teksten en lezen maakt daar deel van uit. Ze scannen twitter- en facebookberichten en reageren daarop. Zij struinen het internet af, lezen ondertitels bij films en tv-programma's en leren tegelijkertijd Engels.

Snappen zij een tekst niet, dan vragen ze een vriendje om hen te helpen. Of ze zoeken zaken op via internet. De receptieve papierlezer heeft zich ontwikkeld tot een actieve beeldschermlezer voor wie samenwerken vanzelfsprekend is.

> We creëren schoolse leessituaties die buiten de klas niet voorkomen

Het leesonderwijs

Het onderwijs is niet helemaal mee met die ontwikkeling. We creëren immers schoolse leessituaties die buiten de klas niet voorkomen.

De leerling krijgt over het algemeen papieren teksten die net boven zijn pet gaan, gekoppeld aan vragen die wij achter ons bureau bedenken of we geven ons over aan schoolboekenauteurs die dit namens ons hebben gedaan. Hij mag slechts die ene tekst voor zich hebben en geen internet gebruiken noch de hulp inroepen van medeleerlingen.

En als hij de vragen foutief beantwoordt, dan ligt de fout bij hem, terwijl de auteur de hoofdgedachte misschien wel onhelder in zijn hoofd had, onze vragen mogelijk niet deugen, de leerling die tekst nooit spontaan zou hebben gelezen – en ik ben nu onvolledig in mijn opsomming.

> Wie de voorpagina van *De Standaard* anno 2014 ziet, ontwaart een papieren beeldschermpagina

Activerend onderwijs

Als ik gelijk heb, dan krabt het onderwijs zich vanaf nu achter de oren. We dagen Chris uit om een tekst te kiezen en om bij de tekst zelf vragen te formuleren, en ook bij de tussenkopjes, de illustraties, de grafieken, de infografieken en de onderschriften. Vervolgens mag hij medeleerlingen samen begrijpend laten lezen en begrijpend laten kijken en ze dan complimenteren met hun reactie of uitleggen wat een antwoord op een vraag had kunnen zijn. Of we vragen hem om de tekst te verbeteren, zoals een vriendin bij deze tekst deed.

Discussie gegarandeerd en een leereffect ook.

Ben jij een leerling en krijg je deze tekst uit 'De Standaard' voorgelegd met een vraag naar de hoofdgedachte ervan, dan luidt het antwoord: het leesonderwijs dat je krijgt, is behoorlijk achterhaald.